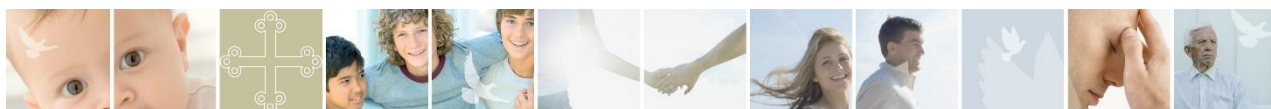

Foto: Jan Robert Wick

HOL KIRKELIGE FELLESRÅD ÅRSMELDING 2024

2024 ble dominert av 100-årsjubileet for Hol kyrkje som ble feiret 4.-6. oktober 2024, og prosessene rundt rehabiliteringen frem mot jubiléet. Det har vært et svært krevende år på mange områder, men også et år der fellesrådet har fått gjennomført forholdsvis mye.

Ole Bjørn Kleven
Leder

Anders Ilsøy
Kirkeverge

Hovedmål for kirken i Hol

Kirken i Hol skal fremstå som åpen og inkluderende for alle som har behov for omsorg på det personlige plan og skal være en god møteplass der folk i alle livets faser kan søke trygghet og fellesskap med andre.

***Kirken skal yte best mulig service overfor kommunens innbyggere, turister og hyttefolk.
Kirker, bygg og kirkegårder skal ha høy standard på drift og vedlikehold.***

Fellesrådets drift og disposisjoner bygger på virksomhetsplan, handlingsprogram, lover, forskrifter og sentrale føringer for Den norske kirke.

Strategi for Den norske kirke 2022 – 2029: Mer himmel på jord

Den norske kirke er en åpen, bekjennende, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus

Den norske kirkes strategi for 2022–2029	 Kirken åpner rom for tro	 Kirken er der livet leves	 Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene, – lokalt, nasjonalt og globalt	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

Kirkens organisering og administrasjon (041)

Hol kommune er inndelt i de 3 soknene for Geilo, Hol og Hovet, og Dagali og Skurdalen. Kirkemøtets prinsippvedtak i sak KM 10/22 viderefører den todelte kirkelige organiseringen med soknet som grunnenhet på lokalplanet og rettssubjektet Den norske kirke som nasjonal organisasjon og arbeidsgiver for prestene, selv om det legges opp til økt samordning. Våre tre sokn hører til i Hallingdal prosti, som igjen tilhører Tunsberg bispedømme. Soknene samarbeider også innad i Hol kommune gjennom Hol kirkelige fellesråd som fellesorgan. Sammenslåing av sokn/sokneråd er en pågående diskusjon videre frem til Kirkevalget 2027.

Hol kirkelige fellesråds oppgaver og ansvar jfr §17 i Kirkeordning for Den norske kirke:

"Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen"

I praksis betyr dette oppgaver på disse områdene: mål og planer, samordning mellom soknene, økonomi, personalansvar og personalforvaltning, drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder.

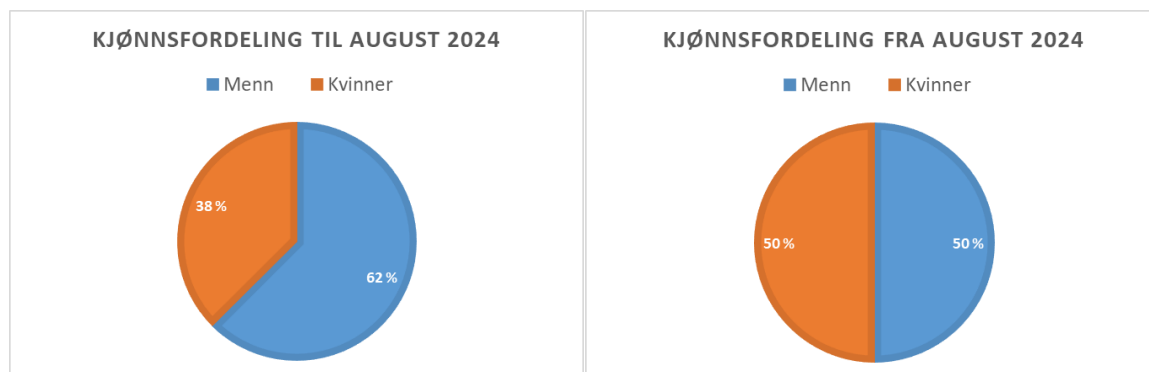
Hol kirkelige fellesråd 2023-2027

Kirkelig fellesråd består av medlemmer fra hvert av de tre menighetsrådene i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd, en representant valgt av kommunen og en prest eller prost oppnevnt av biskopen. Representantene velges sammen med et tilsvarende antall varamedlemmer.

Sokn/menighetsråd	Fast medlem	Varamedlem
Hol/Hovet	Ole Bjørn Kleven (Leder)	Torstein Seim
	Knut Medhus	Tone Berit Aasen
Geilo	Trond Fredrik Persen	Ole-Andreas Tryti Fossgård
	Inge Velle	Helge Ryo-Bergstad
Dagali/Skurdalen	Bjørn Lia (Nestleder)	Linda Sveinunggard
	Karin Kåseth	Mari Sofie Ramberg
Kommunal representant	Sissel Hovland	Hanne Birgitte Lindbak Haatuft
Valgt av biskopen	Prost Sveinung Hansen (til august)	Sokneprest Gunni Banggren

Hol kirkelige fellesråd hadde 7 møter i 2024 og behandlet til sammen 61 saker.

Kjønns sammensetningen er styrt av valgprosessene i de respektive organer, men tilstrebes å være innenfor anbefalingen om minimum 40% kjønnsrepresentasjon. Fra august 2024 er det like mange kvinnelige som mannlige rådsmedlemmer i Hol kirkelige fellesråd.

Oversikt over ansatte i 2024

Navn	Stilling	%	Merknader
Anne-Kristin Solberg	Trosopplærer	80%	+20% midlertidig diakoni-medarbeider i mye av 2024
Lars Inge Tverberg	Kirkemusiker	100%	
Ludmilla Petrova	Organist	30%	
Karin Kåseth	Kirketjener/kirkegårdsarbeider	time	Dagali
Anne Marie Markegård	Kirketjener + noe diakonansvar	50%	Geilo/Skurdalen
Svein-Petter Slåtto	Kirketjener/kirkegårdsarbeider	100%	Geilo
Ole Torpe	Kirketjener/kirkegårdsarbeider	100%	Hol og Hovet
Eva Grøslandsbråten	Sekretær	100%	
Victoria Thorsen	Sekretær	20%	
Anders Ilsøy	Kirkeverge	100%	
Ansatte i Hallingdal prosti	Stilling	%	
Gunni Marie Banggren	Sokneprest for Hol kommune	100%	Frem til 6. april 2025
Stein Arne Larsson	Seniorprest	60%	Frem til 1. september
Sven Giljebrekke	Vikarierende prostiprest	50%	Fra 1. september

Fire lokale ungdommer og én voksen har hatt lønnet sommerjobb i 2024, der deler av lønna var finansiert av et særskilt tilskudd fra Kirkerådet for å fremme rekruttering til kirkelige stillinger. I samarbeid med Hol kommune (helse) har en person en ulønnet ukentlig arbeidsdag i kulturkirka. Geilo sokn har løpende arbeidspraksis for flyktninger i Kirkens gjenbruksbutikk.

Likestilling og øvrige organisatoriske forhold

Hol kirkelige fellesråd tilstreber likestilling i alle ledd, men har i dag en liten overvekt av kvinnelige ansatte. Det har ikke blitt utført andre spesifikke likestillingstiltak, og staben er ikke så stor at fellesrådet er bundet av arbeidsgivers redegjøringsplikt på området.

Det har blitt leid inn nødvendige renholdstjenester deler av året. Det har ikke vært tilgangsbegrensninger eller segregerte aktiviteter i fellesrådets regi. Det jobbes aktivt for at alle føler seg velkommen på alle aktiviteter uavhengig av kjønn, bakgrunn og etnisitet, men det finnes allikevel aktiviteter som primært er rettet mot bestemte aldersgrupper, som eldretreff o.l.

Helse, miljø og sikkerhet

Hol kirkelig fellesråd er hovedarbeidsgiver i lokalmenigheten og ansvarlig for samordning av HMS-arbeidet med Tunsberg bispedømme. Ole Torpe har vært valgt verneombud for fellesrådet i hele 2024. Det ble mottatt ett varsel i 2024 via mittvarsel.no, men ved nærmere gjennomgang ble dette ikke ansett som saklig og relevant.

Fellesrådet har avtale med Medco dinHMS (Tidligere Hallingdal Bedriftshelsetjeneste) om inntil 30 timer pr. år, som blant annet brukes til oppfølging av medarbeidere og arbeidsmiljø. Kostnad i 2024 var 25.919,- (post 12700). Den norske kirke arbeider for tiden i tillegg aktivt med å utarbeide felles HMS-rutiner, håndbøker og IKT-løsninger. Disse fases inn etter hvert som de er klare for implementering. Medarbeider-undersøkelsen 2023 har periodevis blitt fulgt opp gjennom en handlingsplan for 2024.

Sykefraværet har av flere ulike årsaker vært noe høyere i 2024 enn tidligere år. Legemeldt sykefravær endte opp på 0,9% (0,7% i 2023), og totalt meldt fravær 2,1% (1,3% i 2023). Sykelønnsrefusjon fra NAV utgjorde kr 52.452,- i 2024 (1624,- i 2023).

Frivillig klokkertjeneste

Hvert av de tre soknene har påtatt seg klokkertjenesten på frivillig basis mot at lønnsmidler med kr 1000 pr gudstjeneste tilføres menighetsrådet (post 14500). Klokkestilling er lovpålagt ved hver kirke.

Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA)

Fellesrådet er medlem i KA – Arbeidsgiverorganisasjonen for kirkelige virksomheter, som er en sentral støttespiller i alle organisatoriske spørsmål. Årlig medlemsavgift var 51.601,- i 2024.

Kirker og kirkelig virksomhet (042)

Hol gamle kyrkje er Hol kommunes eneste middelalderbygning og automatisk fredet. Kirkene i Dagali, Hol og Hovet er listeførte kirker hos Riksantikvaren, og Ustedalen kapell har kommunalt områdevern. Geilo kulturkyrkje og Skurdalskyrkja er foreløpig ikke vernet, men kan bli det som følge av den pågående revisjonsprosessen for Hol kommunes arealdel.

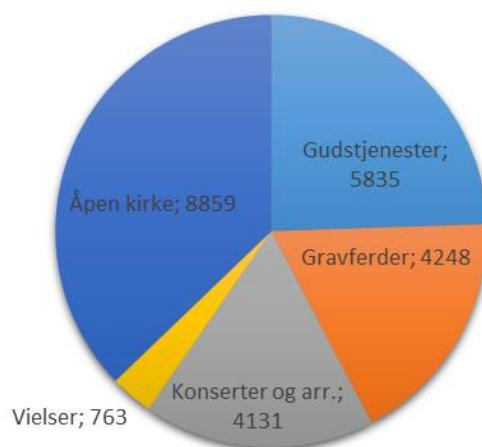
Besøk i kirkene

Etter pandemien har besøkene i kirkene i stor grad tatt seg opp igjen, selv om vi ikke hadde riktig like mange gjester som før korona. I 2024 kom over 2000 besøkende på gudstjenestene i juledagene, og i tillegg til de 10.000 besøkende på gudstjenester og arrangement har nesten like mange besøkt våre åpne kirker

Alle sokn	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2016	2011
Dåp	17	20	29	23	21	27	29	40
Konfirmanter	15	19	20	38	26	39	36	40
Vielser	14	16	17	5	10	8	14	32
Kistebegravelser	18	25	17	18	25	21	20	29
Bisettelser	25	15	31	11	17	21	19	12
Gudstjenester	90	87	88	75	69	87	115	147
Deltagere gudstjenester	5835	4862	5383	3252	2726	7380	9157	11384
Konserter/arrangem.	38	25	18	12	16	22	62	60
Deltagere	4131	2558	2358	380	400	2300	3943	4736
Kirkeofringer totalt	209 803	135 851	132 301	97 834	73 432	206 956	198 190	288 293
Kirkeofringer, eget arb.	113 126	59 345	65 049	37 593	21 024	86 697	69 678	122 448

Nedgangen i antall døpte og konfirmerte reflekterer små barnekull i Hol, men også utfordringene som vi står i som kirke. Bispedømmets satsning på konfirmasjon har ikke kommet i gang helt enda, men det er et godt fungerende opplegg for konfirmantene i Hol.

Hvis en sammenligner den totale aktiviteten i kirkene med andre tilsvarende kirker og kommuner, så vil en se at gudstjenestesøkningen er forholdsvis gjennomsnittlig, og gravferdsremoniene oppleves som en minst like viktig del av aktiviteten også hos oss. Takket være Geilo kulturkyrkje har vi en veldig stor aktivitet på «åpen kirke», konserter og andre kulturarrangement. Denne aktiviteten har også økt betydelig i 2024.

Vedlikehold

Våre kirker er nå i forholdsvis god stand, men har hatt et betydelig vedlikeholdsetterslep som fellesrådet er i ferd med å ta igjen.

Renoveringen av Hol kyrkje for ca. 15 mill. i forkant av 100-årsjubiléet 5. oktober 2024 har krevd store ressurser av et lite fellesråd, og dette har medført at mange andre, mindre vedlikeholdsprosjekter har blitt forsinket. Men Hol kyrkje er nå i en stand som er en 100-åring verdig!

Hol gamle kyrkje fikk forprosjektmidler fra Kirkebevaringsfondet/Riksantikvaren i 2024, og det ble gjennomført en tilstandsvurdering av Multiconsult som dessverre er tydelig på at taket også her bør tekkes om – og helst så fort som mulig. Dette vil tidligst kunne skje i 2026.

Dagali kirke er 175 år i 2025, og i forkant av dette jubiléet er kirka malt og har fått nye takrenner. Den fremstår nå presentabel og i forholdsvis god stand.

Geilo kulturkyrkje blir 15 år i 2025, og er nå i en alder der vedlikeholdskostnadene begynner å øke, spesielt på tekniske installasjoner som lyd, lys, ventilasjon og adgangssystem som nå går mot slutten av teknisk levetid. Bygget er fortsatt imponerende godt egnet som flerbrukskirke, og fremstår fremdeles som et forholdsvis nytt kirkebygg.

Skurdalskyrkja fikk omsider nye isolerglassvinduer i røstet høsten 2024. Dette ble en svært kostbar operasjon, men høyst nødvendig og noe som har blitt forsøkt løst i 15-20 år. Foreløpige tall indikerer at strømforbruket vil reduseres med 30-50% med nye glass og nødvendig tetting.

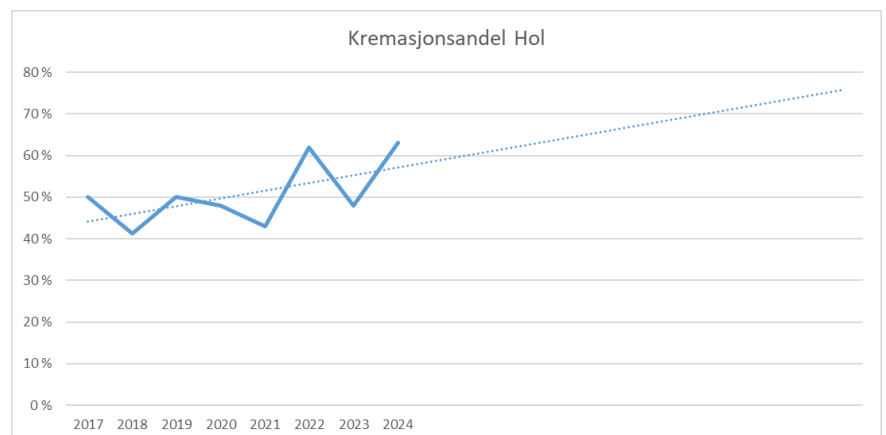
Ustedalen kapell og Hovet kyrkje har ikke fått gjennomført større vedlikeholdsprosjekt i 2024.

Kirkegårder og gravferdsvirksomhet (043)

Hol kirkelige fellesråd har ansvar for gravferds- og kirkegårdsforvaltningen i kommunen for alle mennesker, uansett tro og livssyn, mens Hol kommune bærer det økonomiske ansvaret jfr. gravplassloven §3. Kirkegårdene er mye besøkt og betyr mye for mange. Det er derfor viktig å holde dem i god stand. Publikumskontakt er også en vesentlig del av forvaltningen og tidsbruk.

Det var hele 58 dødsfall i Hol kommune i 2024, med en rekordhøy kremasjonsandel på 63%. Dette er ca. 20% mer enn gjennomsnittet, og på nivå med det vi kan forvente om et tiår.

Kremasjonsandelen fortsetter å øke. Nasjonale framskrivinger tilsier at den vil stabilisere seg på 75-80% noen år frem i tid.

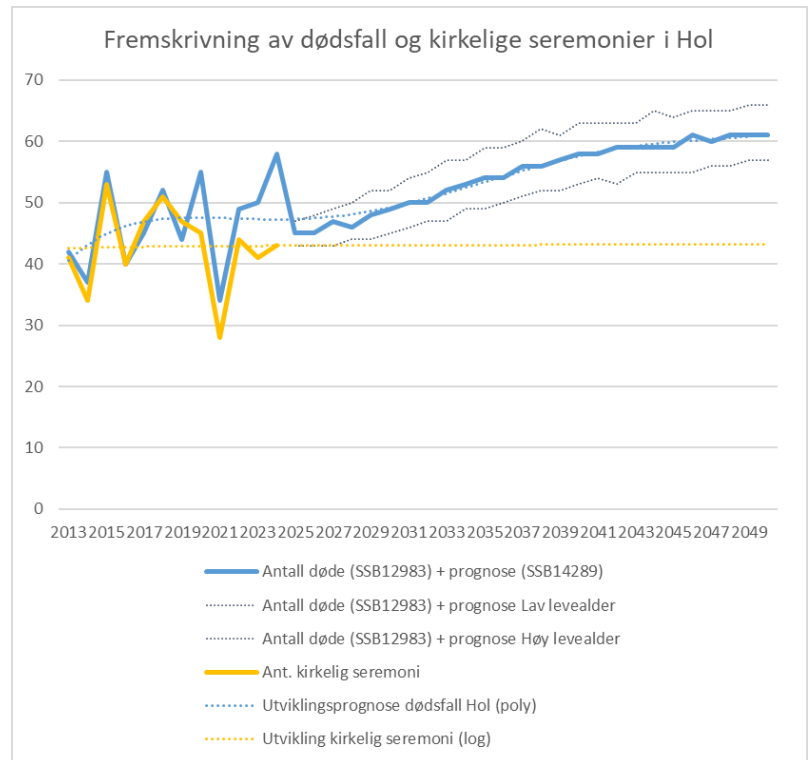
Askespredning blir mer og mer vanlig, og i Hol velges dette nå av ca. 5% av avdøde (mot ca. 2,6% nasjonalt). Tendensen til at en stadig større andel velger bort kirkelig seremoni i forkant av gravlegging fortsetter, og kombinert med økende kremasjonsandel vil dette etter hvert utfordre måten vi tenker forvaltningen av gravplassene – spesielt i vinterhalvåret.

Hol kommune har en forholdsvis stor mobilitet på urner, og vi gravlegger stadig flere som kommer utenbygds fra. Dette betales det for, og prisene er beregnet ut fra selvkostprinsippet.

Bruken av navnet minnelund fortsetter å øke, men størstedelen av urnene settes ned på eksisterende graver. Familiegravsteder blir dermed mer og mer vanlig. Etablering av minnelunder i Hovet, Dagali og Skurdalen stod stille i 2024, men dette er nå viktig å få på plass.

Det er behov for å få utarbeidet bevaringsplaner for alle kirkegårdene, men især Geilo kyrkjegard og gravfeltene rundt Hol kyrkje, Hol gamle kyrkje og Dagali kirke.

Redskapshusene og bårehusene som er knyttet til gravplassdriften har behov for oppgraderinger, og termografering i 2024 avdekket en rekke avvik som må rettes opp.

Kirkelig virksomhet og menighetsarbeid (044)

Som årsstatistikken for hele Hol kirkelige fellesråd viser er den kirkelige aktiviteten på tur opp igjen, men gudstjenestedeltakelsen forblir godt under nivået før pandemien. Det har blitt gjort en strategisk prioritering av gudstjenester for å få et bedre tilbud og flere besøkende, noe som ser ut til å ha hatt effekt i 2024. Det har også blitt færre messefall. Tallene for de enkelte sokn fremkommer i deres årsmeldinger, og kirkeofringene inngår i soknerådernes egne regnskap.

Hol kirkelige fellesråd har ikke hatt fast diakon tilsatt i 2024 på grunn av usikkerhet om fremtidig finansiering. De viktigste diakonale aktivitetene er videreført av andre ansatte i staben og diakoninemnda.

Trosopplærer har utarbeidet en egen årsmelding som legges ved soknerådernes årsmelding. Skole-kirke samarbeidet har fungert spesielt godt i 2024, og er innarbeidet i en egen plan.

Kirka vår er et helhetlig planverktøy som gradvis tas i bruk av både stab og menigheter, men løsningen kom ikke helt på plass i 2024.

Finansieringstransaksjoner (089)

Kommunalt driftstilskudd var kr 7.150.000,- i 2024, i tillegg til verdien av kommunal tjenesteytingsavtale på 335.000,-, og har hittil blitt justert årlig med estimert kommunal deflator. Dessverre har reell deflator vært høyere, så Hol kirkelige fellesråd har hatt reelt tilskuddstap i forhold til når vedtaket ble fattet i 2019.

Administrasjonen i Hol kommune signaliserte tidlig i 2024 at de ønsket å kutte betydelig i tilskuddet til Hol kirkelige fellesråd, og ba om en konsekvensvurdering av hva dette ville innebære. Heldigvis støttet det politiske flertallet videreføring av tilskudd på samme nivå, men det er politiske signaler om at fellesrådet ikke kan forvente samme tilskuddsnivå i fremtiden. Konsekvensen av redusert tilskudd vil være bl.a. oppsigelser og vinterstengning av kirker og gravplasser.

Disposisjonsfondet til Hol kirkelige fellesråd ble i realiteten helt tømt i 2024, mens anbefalt nivå er på 5-10% av inntekten. Høye vedlikeholdskostnader og høye pensjonskostnader de siste årene er hovedforklaringen på at fondsmidlene som ble opparbeidet under pandemien nå er borte. Bemanning og aktivitet er allerede redusert med ca. 5 - 10% det siste tiåret, men det vil enten være behov for en ytterligere reduksjon eller en reell tilskuddsøkning for å sikre god drift.

Investeringsregnskap for 2024

Det er store avvik mellom investeringsbudsjett og regnskap for 2024:

- Det har vært usikkerhet om forprosjektet under Kirkebevaringsprogrammet for Hol gamle kyrkje, prosjekt 34, skulle føres under drift eller investering i 2024, med 100.000,- som beløp.
- Etter en nøyere vurdering av byttet av vinduene i Skurdalskyrkja (prosjekt 33) ble det vurdert at standardhevingen med lavenergiglass er så vidt stor at dette ble flyttet fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet jfr. GKRS4 punkt 3.3.1. Merforbruket dekkes inn av disposisjonsfondet jfr. vedtak i HKF sak 08/25.
- Rehabiliteringen av Hol kyrkje (prosjekt 21) har vært svært krevende, inkludert rettstvist med tidligere entreprenør og store usikkerheter i forhold til tilsagn på tilskudd. Prosjektet blir ikke avsluttet før i 2025, og blir derfor stående som udekket jfr. vedtak i HKF sak 08/25. Investeringsbudsjettet for 2024 burde kanskje ha blitt revidert gjennom året, men de største usikkerhetene og endringene kom så sent som i 3. tertial, og strategien ble derfor tett oppfølging og informasjon til styringsgruppa og fellesrådet.

Investeringstilsagn

Tilsagn på midler i 2024 er omtalt i note 8 til årsregnskapet. I tillegg har Riksantikvaren gitt tilsagn på 300.000,- i 2025 fra Kirkebevaringsfondet til videre forprosjekt på Hol gamle kyrkje.

Hol sokn har totalt bevilget inntil 1 million til innvendige arbeider og kirkestue i Hol kyrkje, hvorav 600.000,- hittil er overført til fellesrådet i 2024.

Geilo sokn har bevilget 200.000,- til toaletter i Ustedalen kapell, men på grunn av manglende kapasitet ble ikke dette tiltaket iverksatt som planlagt i 2024.

Driftsregnskap for 2024

Kirkelig fellesråd får sine inntekter i hovedsak gjennom driftstilskudd fra kommunen, med bakgrunn i kommunens finansieringsplikt jfr. Trossamfunnslovens § 15 og Gravferdslovens § 3. I 2024 var det kommunale driftstilskuddet kr 7.150.000,- pluss kommunal tjenesteytingsavtale verdsatt til kr 335.000,-. Reforhandling av tjenesteytingsavtalen fra 2013 startet opp i 2024. Tilskuddene fra Tunsberg bispedømme er øremerket stillinger innen trosopplæring og diakoni.

Inntektene i driftsbudsjettet var på 11 mill i 2024. Driftsresultatet for Hol kirkelige fellesråds virksomhet viser et lite merforbruk på 51.529,59 i forhold til revidert budsjett (- 0,5%), som må dekkes inn av resten av disposisjonsfondet.

Økonomiske forhold mot Geilo sokn

Lånet på Geilo kulturkyrkje i KLP hadde en saldo på 4.873.563,- ved årsskiftet, og det ble betalt inn kr 277.188,86 i renter og kr 368.653,- i avdrag i 2024 som i sin helhet ble refundert av Geilo sokn med overskuddet fra Kirkens gjenbruksbutikk. I tillegg har Geilo sokn et lån på 1.478.317 hos Allstad AS (tidl. Opplysningsvesenets fond) med sikkerhet i menighetshuset.

Rentekompensasjonsmidlene for Geilo kulturkyrkje tilfaller Hol kommune, og ikke Geilo sokn.

Kirketorgdriften (prosjekt 10) hadde salg på kr 237.366,47 og overskudd på kr 177.884,61.

Galleridriften (prosjekt 13) hadde salg på kr 155.070,- og et overskudd på kr 34.895,40.

Overskuddet av denne driften er refundert til Geilo sokn, og finansierer lånebetalingene.

Kulturarrangement (prosjekt 12) hadde et samlet salg på 282.920,30 og et samlet underskudd på 45.860,24 i 2024. Hoveddelen av denne aktiviteten skjedde i Geilo kulturkyrkje.

Disse aktivitetene overføres nå til soknene, og tas ut av fellesrådets regnskap fra 2025.

Redegjørelse av enkeltposter med avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet

10100 Fastlønn endte opp noe høyere enn revidert budsjett, men fortsatt betydelig lavere enn opprinnelig budsjett for 2024

10800 Godtgjøring folkevalgte ble på nivå med opprinnelig budsjett. Revidert budsjett tok høyde for eventuelt krav til at all godtgjøring skulle gjøres av fellesrådet. I tillegg kom 51.000,- på post 12400 og 103.400,- ekstra på post 14500.

10900 Pensjonskostnadene endte opp noe lavere enn budsjettet grunnet bruk av premiefond

11100 Høyt forbruk skyldes primært 20% flere dødsfall enn prognosen, og prisøkning på kremasjonsavgift

11200 En god del av merforbruket kan knyttes til ekstraordinære kostnader knyttet til jubiléet for Hol kyrkje

12300 Lavere forbruk er knyttet til at bytte av vinduene på Skurdalskyrkja ble ført på investeringsbudsjettet (prosjekt 33). Reelt er det et merforbruk på flere vedlikeholdsposter.

12400 Budsjettoverskridelsen skyldes blant annet bedre rutiner for 5-årskontroll m.v., men også reparasjonskostnader som har blitt fakturert sammen med vedlikeholdsavtalene.

12700 Høyere bruk av konsulenttenester Hol gamle kyrkje og Geilo menighetshus.

13400 Beløpet på 50.000,- er Ål sin andel av tilskudd fra Kirkerådet til felles kirkebyggforvalter – se post 18050

13500 Se post 10800

14500 Se post 10800

17500 Refusjon av lån fra Geilo sokn hadde mindre avdrag enn budsjettet (motpost 15100)

17700 Refusjon av dirigentkostnad fra Bris 70.000,- var budsjettet på 16202

19000 Renteinntekter 284.606,- var betydelig høyere enn budsjettet som følge av forsinkelser på prosjekt 21, Hol kyrkje

19500 Gjelder bruk av bundne gravstellfond